
Csengery Kristóf

HARAGOM FÉNYES ANGYALA

Mostanában néha visszagondolok
gyerekkorom nagy favágásaira,
amikor lementem a pincébe, csak
mert összeállt, elakadt a torkomban
valami névtelen düh, az elkeseredés
szét nem rágható csomója, s tudtam,
hogy itt nem segít az értelem, az
önmérséklet pedig még árthat is,
nem, ne nyugodj meg, törj ki, üss,
hasítsd magad körül szilánkokra
a világot; lementem hát a pincébe,
elhaladtam a hézagosan illeszkedő
betonlapokon, közben nem néztem
a kertre, nem láttam a barackfákat,
az orgonabokrokat, meggyet, ringlót,
mentem leszegett fejjel, célirányos
dühömet forrásponton tartva, a folyosón,
a pince vasajtaja felé; kinyitottam,
és szinte rávetettem magam az első,
találomra kiválasztott fahasábra,
a tőkére helyeztem, arra a nagyobb,
kőkemény rönkre, melyen a többi
aprítottuk, aztán mítoszi tombolásom
minden vadságát beleadva hasogatni
kezdtem a fát; tűzifa, kandallófa,
így hívták szakszerűen a TÜKER-nél,
ahol télire megrendeltük; apróztam,
vágtam, kettőbe, majd újra kettőbe
és megint, egészen addig, amíg csak
valószínűtlenül vékony szilánkok
maradtak; anélkül, hogy ezt valaha
is tudatosan végiggondoltam volna,
sportot csináltam a tébbollyal határos
düh és a pontosság egyeztetéséből,
ádázul sújtottam a hasábokra, nem
tartalékolva, inkább pazarolva az
erőt; levághattam volna a lábujjam,
egy felcsapó szálka kiolthatta volna
a szemem világát, szétroncsolhatta

volna az arcom, és mégsem történt
soha semmi baj, ki tudja, talán ott
állt mellettem védelmezőn haragom
fényes angyala, és segített célozni;
mert remekül céloztam, tökéletesen
eltalálva a középpontot, meg kellett
volna mérni, milliméterre oda csapott
az él, ahová kellett, feleztem és újra
feleztem; és érdekes módon az erőm
nem fogyott el, inkább növekedett,
úgyhogy amikor verejtékben úszó
testtel végül megálltam, kiegyenesedve
a szállaerdő fölött, nem ziháltam,
inkább úgy éreztem magam, mint aki
rövid, de mély délutáni álomból ocsúdik,
pihentető és nyugtató kábulatból,
megtöröltem az arcom, és elöntött
a biztos tudás: egy időre újjászülettem,
kezdődhet minden előlről.

Tózsér Árpád

SZIGORÚ SZOBROK

A „zsarnokölők” egymásnak háttal,
tettükről szinte leválva ölnek.
Csak sejteni: a támadott harmadik által
kél aurája a kardnak, ökölnék.

S bár itt a fennkölt arc kicsit kinos,
érthető: új hittől posztulált. –
A Hiparkhoszra sujtó Harmodiosz
a „szigorú stílusba” most nyúl át.

Nincs, nem lehet itt szín, mű-köd, vélt ég,
s egyéb staffázs sem, mégis tele
észlelő tettel a test. A mérték:
a kültér, a más egek üveg szele.

BÉKÉLTETŐN

Riasztja szivacsos, hangtalan beszéd,
letört ágszerű, zörgő gesztusok.
Látja a másik sószerű esztét,
mozdul a szája, de nem választ susog.

Nem issza be szavuk az észérveket,
fennakadnak sok telített gyökön.
(„Félek, ha magából ennyire kivet,
úgy értem meg, hogy pokolra lököm.”)

Az szeret, kinek meg sok bocsáttatik,
a Mester a bűnös nőt így vigasztalá. –
Vézna ág, csontkéz nyúl feléjük: a hit. –
(A szerződést végül nem írják alá.)

HÚSVÉT

péntekjén mért éppen a hús van tiltva?!
Önként éhkoppon nyög a hívő, s titkon
bár, de hétfőben s jutalomban bízik.
S bőjtől a bűn is.

Hajlunk transzcendálni magunkat. Könnyűn,
mint az angyalkák, lebegünk egünkben,
szenvedély, hússok sulya, bűne nélkül,
mély unalomban.

Nem fogyaszt: orrt túr a világ. – A vézna,
tar fák képzelt lombja alatt egy drótrá-
csos bevásárlókocsi áll és méléz
félretaszítva.

Balla Zsófia

SZÁMVETÉS

Miféle dolgokért haragszunk?
Ki törli zsebkését párnahuzatba?
Miről nem beszélünk? Mi volt,
ami szóra sem érdemes? És ki kutatja,
milyen titkok emésztik,
milyen dühök áztatják ezt a kort?

Most is testtel tele a föld, a menny,
a sebtében megásott árok.
Füsttel tele az ég. Miféle vétek érik,
hogy a törvény és a világa-múlt
szeretet leszárad s – egy gramm rögeszme habjaként –
világvégi kék szájából szivárog?

Ami megtörtént, azért történt,
mert mi eldugtuk életünket.

Miféle szárnyakon repülnek
azok, kiket mindig megölnek?
Markolatánál kapják el s visszalökik
hüvelyébe az álmot.
A gyanú a szívbe ugrik. Csatakos macska
és hízelgő vadállat.

Fejemben a múlt néha megakad.
Hús szem kukorica, pattog hús neuron.
Huszonhét órát növesztek
számolni a gyors társakat:

mikor lázadnak fel és majd mikor
törik össze a tükröt, hogy ne lássák
válluk fölött a tespedt törtetőt,
fakó és eltüzelt arcuk mását.

Szembenézni magunkkal hány év ad erőt?

Szakács Eszter

VILLÁMHAJIGÁLÓ DIABÁZ

Közismert tény, hogy a küklopszok a vulkánok kürtőiben élnek. Ma már persze csak egyetlen küklopszok lakta vulkán van, az is éppen Kalliszté szigetén, ahol történetünk játszódik. Egészen kicsiny, szerény vulkán ez, de elég tágas ahhoz, hogy a gyomrában elférjen Héphaisztosznak, az istenek kovácsának műhelye, valamint fölötte, a kürtő falába vájva néhány szolgálati barlanglakás, melyekben az a néhány küklopszcsalád él, akik még megmaradtak.

A küklopszok amúgy elég különösen festenek. Majd három méter magasak, tagbaszakadtak, és mindössze egy szemük van, a homlokuk közepén. Ráadásul teljesen szürkek: szürke a bőrük, szürke a hajuk, szürke a szemük, de még a ruhájuk is. Mintha finom kőpor lepte volna be őket, fejük búbjától a lábuk hegyéig. Ha nem mozdulnak meg, pont úgy néznek ki, mint egy szikla, úgyhogy a madarak néha tévedésből a fejükre szállnak. Jellemző vonásuk még, hogy eléggé hadilábon állnak a szappannal és a vízzel. Kivéve történetünk hőstét, Diabáz.

A fiú már születésekor meghökkentette anyját és apját. Igaz, hogy éppúgy nézett ki, mint a többi küklopszcsecsemő, ám amikor kinyitotta egyetlen szemét, az nem a megszokott szürke színű volt, hanem nefelejcskék. A szülei olyannyira restellték ezt, hogy eleinte inkább napszemüveget adtak rá, ha sétálni vitték. Aztán ahogy nőtt, egyre több furcsaság derült ki róla. Például nem szerette a lávalevest és a rántott kavicsot, ami a küklopszok nemzeti étele. Holott az anyukája minden vasárnap ezt főzte ebédre. De Diabáz csak kavargatta, kavargatta a lávalevest, és tologatta, tologatta tányérján a rántott kavicsokat. Nem nagyon fűlt hozzájuk a foga.

– Édes fiam, hogy lesz így belőled kovácsinas! – sóhajtott fel az apja, amikor látta, milyen kákabélű a gyerek. Elvégre a küklopszok már az idők kezdete óta Héphaisztosz műhelyében dolgoztak.

Diabáz apja, Diorit volt a mester első segédje. Ő kezelte a fűjtatót, s mindig úgy képzelte, egyszer majd a fia öröklí ezt a fontos posztot.

Diabáz anyja nem szólt semmit. Miután hozzászokott fia nefelejcskék szeméhez, már olyannak szerette, amilyen. Azt se bánta, ha nem lesz belőle kovácsinas.

A fiú gondolatai viszont cseppet se forogtak a munka körül. Legszívesebben reggeltől estig a legidősebb küklopsz, Dolomit bácsi mellett üldögélt, aki – ördög tudja, honnan, mert a küklopszok nem a meséikről híresek – számtalan történetet tudott királyfiakról és hőstettekről. Vagy éppen arról ábrándozott, hogy ha felnőtt, ő is valami hőstettet fog végrehajtani. Alkonyatkor meg rendszerint kilopózott a lakásból, és a vulkán lábánál csörgedező patakban megfürdött. No, ilyet se hallott még senki! Egy küklopsz, aki szereti a vizet.

Egy nap aztán az apja megalévelte az állandó mesehallgatást és ábrándozást és kákabélűséget. Fülön fogta, és levitte magával a kovácsműhelybe, hogy kitanulja a mesterséget. Gondolta, a súlyos pöröly emelgetésétől majd megerősödik a gyerek.

A kürtő falába vájtt csigalépcső vezetett le a vulkán mélyébe, ahol a műhely közepén kis látató fortyogott. Innen szerezték be a küklopszok a látát a vasárnapi levesükhöz.

A forró, piros láva persze jól felmelegítette a levegőt, úgyhogy a lent dolgozó inasok-ról és Héphaisztoszról csak úgy dőlt a veríték. Amikor az isten észrevette, hogy Diorit a fiát is elhozta, jellegzetes, bicegő járásával eléjük ment, és nyomott egy barackot Diabáz fejére. Szerette a gyerekeket, majdnem annyira, mint a bort, amitől olyan szépen piroslott az orra. A baracknyomáshoz fel kellett állnia az üllőre, mivel a fiú már akkor is majd két méter magas volt, Héphaisztosz meg, mi tagadás, elég alacsony. Mondhatni törpe.

– Mester, ez itt az egyetlen fiam – szólította meg Diorit. – Haszontalan egy gyerek, csak a mesék meg az ábrándozás élteti, de szeretnék szakmát adni a kezébe, hogy rendes küklopsz váljon belőle.

– Nem túl izmos a legényke – vette szemügyre Héphaisztosz. – Biztosan elbírja már a kalapácsot?

S Diabáz persze nem bírta el. Már az első percben ráejtette a kalapácsot a mester nagy lábujjára, úgyhogy az fájdalomában fél lábon körbeugrálta a látavatat.

Diorit majd elsüllyedt szégyenében. Az ő fia ez az ügyefogyott, gyenge mamlasz? Hát ki hallott már olyan küklopszról, aki nem bír el egy vacak, húszkilós kis porölyt?!

Kipróbálták, hátha a fűjtatót majd ügyesebben kezeli. Az viszont olyan unalmas munka volt, hogy Diabáz közben elábrándozott – szokás szerint megmenteni való királylányokról –, s mivel nem figyelt oda, a forró levegővel véletlenül szemközt fújta Héphaisztoszt, akinek ettől azonnal kivörösödött és bedagadt a szeme. A nap hátralevő részében alig tudta rénsnyire kinyitni.

Diabázt tehát lefokozták, így egész nap csak söprögetett, és szerszámokat rendezgetett hátul a polcon.

Egy nap sürgős, határidős megrendelésük akadt. Minden kézre szükség volt, még a szabadnapos küklopszokat is behívták dolgozni. Pallasz Athéné istennő rendelt új pénzerméket, mert a régiek már pókháló-vékonyságúra koptak. Az érme egyik oldalára szokás szerint a sisakos, lándzsás istennő, másik oldalára pedig a baglya képmása került.

A felnőttek sűrögtek-forogtak, már legalább az ezredik pénzdarabot öntötték ki, perc idejük se volt a fiúval törődni. Diabáz szépen csöndben söprögetett, amikor egyszer csak észrevett a sarokban egy köteg otfelejtett villámot. A Zeus, az istenek királya által rendelt villámokat már napokkal azelőtt leszállították, de erről a kötegről úgy látszik, megfeledkeztek. Spárgával összekötve ott ficeregtek-mocorogtak egy félig kész pajzs mögött, mint akik már alig várják, hogy kiszabaduljanak.

Ahogy meglátta, hogy ott ficeregnek-mocorognak, Diabáznak valahogy egyetlen szempillantás alatt elege lett a söprögetésből és polcrendezgetésből. Nem gondolkodott sokat, felkapta a villámokat, és kiosont velük a kovácműhelyből. Otthon az ágy alól elővette apja régi sporttáskáját – Diorit ifjúkorában súlyemelő bajnok volt –, és beletette a villámokat meg néhány hamuban sült kavicsot. Elbúcsúzott az édesanyjától, aki sírt, mint a záporosó, de meg se próbálta visszatartani. A szíve mélyén régóta érezte, hogy a fiának más sorsot szántak a Moirák. Diabáz pedig útnak indult, hogy megkeresse a világban a rá kiszabott hőstettet. Mert abban biztos volt, hogy vár rá valahol egy hőstett.

Egész nap csak ment, mendegélt, át a virágos mezőkön és sárga repceföldeken. A nap pirosra égette arcát, a cipő véresre törte lábát, mire késő délután egy eperszínű házikóhoz ért. A vadul burjánzó kertben két nagyobbacska gyerek labdázott. Diabáz sóvárogva nézte őket a bokorból, mert tudta, ha előbújna, halálra rémülnének tőle. A be-

hemót küklopszok ugyanis szinte soha nem hagyták el a vulkánt, így nem is szokhat-
tak hozzá kinézetükhöz az emberek.

Lassan alkonyodott, úgyhogy azt gondolta, itt megpihen éjszakára. Ami azt illeti,
addigra elég éhes is lett, úgyhogy már majdnem ráfanyalodott a hamuban sült kavi-
csokra, amikor a gyerekek mamája kikiabált a házból a két kislánynak, hogy jöjjenek
vacsorázni, és Diabáz orrát hirtelen ínycsiklandó illat csapta meg.

Ilyen finomat még sohasem szagolt, mivel a lávalesnek undok, szúrós szaga van,
a kőnek meg csak poros kőszaga. Nem is tudott ellenállni, elindult az illatot követve.
A spájz ablakában aztán megtalálta, amit keresett. A gyerekek mamája ide tette ki hül-
ni egy lábosban a tejbegrízt, amit vacsorára főzött.

A fiú csodálkozva nézte, mert még sosem látott fehér ételt, csak szürkét és feketét –
hiszen a küklopszok minden étele a hegy kőzeteiből készült. Igaz, a tejbegríz tetejére
kanalazott baracklekvárnak majdnem olyan színe volt, mint a lávalesnek. Ám ami-
kor ujjja hegyét beledugva megkóstolta, Diabáz azonnal rájött, hogy ő világéletében
erre az ételre vágyott, csak éppen nem tudott róla. Felkapta a lábost, és visszaiszkolt a
bokorba. Egy pillanat alatt behabzsolta az összes tejbegrízt, mi több, a lábost is kinyal-
ta. Úgy érezte, hogy soha, de soha nem evett még ilyen finomat egész életében.

A gyerekek mamája bement a spájzba.

– Életem, te vitted ki a tejbegrízt, amit vacsorára főztem? – kiáltott ki a nagyobbik gye-
reknek.

Életem váltig állította, hogy nem ő volt.

– Aranyom, akkor te voltál? – kérdezte az asszony a kisebbik lányát.

Aranyom se tudott a dologról.

– Apjukom, talán te tetted a lábost máshová? – most már kicsit kétségbeesetten csen-
gett a hangja.

De Apjukom se sejtette, hol lehet a tejbegríz.

– A fene vigye el Cirmost! – mérgelődött a gyerekek mamája. – Tegnap a kolbászt
lopta el, ma meg a vacsoránkat. Legjobb lesz, ha elzavaram a háztól, akkor majd meg-
tanul egeret fogni magának.

(Az eszébe se jutott, hogy a macska biztos nem bírta volna el a lábos súlyát.)

Így hát aznap az egész család csak olajbogyót és száraz kenyeret evett vacsorára, Di-
abáz meg életében először úgy jóllakott, hogy a bokor mögött elnyomta az álom, és föl-
sem ébredt, amíg másnap délben a hasára nem sütött a nap.

Amikor kinyitotta egyetlen, nefelejcskéé szemét, már olyan magasan járt Hélios
napisten szekere az égen, hogy nem mert kibújni a bokrok takarásából, mert a kislá-
nyok megint kint játszottak a szabadban. Ugróiskoláztak meg tollaslabdáztak, és a fiú
rettenetesen szeretett volna csatlakozni hozzájuk, mivel küklopszgyerek lévén a kőha-
jigáláson kívül eddig más játékot nem ismert. De hát be kellett érnie azzal, hogy órá-
kon át sóvárogva lesi őket a bokrok mögül.

Közben beesteledett, és az asszony a vacsorára főzött spenótot megint kitette hül-
ni a spájzablakba. Tudta, hogy a macskák nem rajonganak különösebben a főzelékért,
tehát az étel biztonságban van Cirmostól.

Ám nem úgy Diabáztól. „Egy életem, egy halálom” – gondolta, amikor megérezte
az ellenállhatatlan illatot, azzal végigszárguldott a kerten, felkapta a lábost, és villám-
gyorsan visszaspurizott a helyére. Hát neki a spenót is rettenetesen ízlett! Olyan mo-
hón nyalta ki a lábost, hogy egész zöld lett tőle az orra. Még épp időben tette vissza
az edényt a párkányra, de azért mégsem elég gyorsan, mert az asszony az ablakból ész-
revett valami szürkéséget megvillanni a bokrok mögött. Rögtön rájött arra, hogy nem

szegény macska tehet a tegnapi tejbegríz eltűnéséről, és örült, hogy mégsem zavarta el a háztól.

Visszament a többiekhez.

– Apjukom, valaki már megint ellopta az ételünket! – szolt a férjének.

– Ez tűrhetetlen! – jelentette ki Apjukom dühösen, mert szerette, ha a vacsora rendben és időben megérkezik a spájazablakból az étkezőasztalra.

– Szerintem is! – fakadt ki Életem, aki már nagyon éhes volt.

– Én nem bánom! – kiáltott fel Aranyom, aki utálta a spenótot.

(Bár nem tudom, mit szolt volna, ha csak néhány kavicsot kap vacsorára. Vagy tűzforró lávalevest.)

– Tennünk kell valamit! – mondta a gyerekek mamája.

– Úgy bizony! – tette hozzá Apjukom még mindig mérgesen.

– Naná! – helyeselt Életem, aki nem szerette volna, ha ezután le kell szoknia a vacsoráról.

– Bánom is én! – vetette oda Aranyom, és tényleg nem bánta.

Végül kifőztek egy ravasz tervet, hogyan kapják el a tolvajt.

Diabáz persze ismét úgy jóllakott a spenóttal – amihez négy kemény tojás is dukált –, hogy megint délig aludt. Akkor már nem látta értelmét, hogy aznap továbbálljon. Legalábbis ezt mondogatta magának, de igazából alig várta, hogy ismét elérkezzen a vacsoraidő.

Az asszony este kitett magáért, mert nagyon szerette volna végre kézre keríteni a tolvajt. Bárányragut főzött a titkos családi recept szerint, és egy nagy tepsi fűgés süteményt is sütött. Gondolta, ennek senki se tud ellenállni.

Nem mintha Diabáz akart volna. Már ragufőzés közben csorgott a nyála, hát még amikor megérezte a frissen süttöt sütemény mennyei illatát. Alig várta, hogy a gyerekek mamája kitegye az ételt hűlni a párkányra.

Am aznap este, amikor odalopózott, és megragadta a tálat és a tepsit, egyszer csak egy nagy háló hullott alá az égből, ami teljesen gúzsba kötötte. Merthogy ez volt a családi terv. Apjukom éjjel felerősítette a hálót egy fára, aztán egész nap ott ült az ágon, és várta, mikor dobhatja rá a tolvajra.

Most aztán tényleg bajban volt a fiú. Ott állt in flagranti, jobbában a fűgés sütivel, baljában a bárányraguval, és moccanni se tudott.

– Né, egy küklopsz! – mondta a gyerekek anyja.

– Játshatunk vele? – kérdezte Aranyom felcsillanó szemmel.

– Nem tudom, elég veszélyesnek tűnik... – mondta tétován a mamája.

– Dehogyan vagyok én veszélyes! – tört ki Diabáz, aki nagyon szeretett volna a csodásnál csodásabb étek közelében maradni. – Senkit se bántok. És erős vagyok – feszítette meg a bicepszét, ami csak a küklopszok közt számított csenevésznek, az emberekéhez képest kifejezetten herkulesi volt. – Ha maradhatnék, megoldoznék az ételért – tette hozzá reménykedve, és könyörgőn a kislányok mamájára pislogott, mert azzal ő is tisztában volt, hogy a családokban általában a nők hozzák meg a fontos döntéseket.

– Aztán tudsz-e szántani? – kapcsolódott be Apjukom, aki mindig is sajnálta, hogy csak lányai születtek, mert így senki se segített neki a mezei munkában.

– Nem igazán – motyogta a fejét lehajtva Diabáz –, de szívesen megtanulom.

(Őszintén szólva bármit szívesebben csinált volna, mint a söprögetést a műhelyben.)

Ezek után a családi kupaktanács egyhangúlag úgy döntött, hogy Diabáz maradhat, ha megdolgozik az ellátásért.

Eleinte csak szántott-vetett Apjukommal, délután meg a gyerekekkel játszott, de miután kiderült, hogy mennyire érdeklő a konyhaművészet, az asszony mellett azt is kitanulta. Olyan tehetséges volt a gasztronómia terén, hogy nemsokára már ő főzött az egész családra. Fel is szedett mindenki jó pár kilót. Néha meglátogatta a szüleit, és vitt nekik egy éthordóban kóstolót, amit azok a fiú kedvéért látszólag élvezettel elfogyasztottak – ámbár szívesebben maradtak volna a rántott kavicsoknál.

Így élt Diabáz sok éven át boldogan az emberek közt, s itt akár vége is lehetne a mesének, ha egyszer csak nem történik valami.

Egy verőfényes nyári napon mindannyian kint reggeliztek a teraszon. Éppen Diabáz menyei lekváros palacsintáját tömték magukba két pofára, amikor hirtelen irdatlan nagy szél kerekedett. Le is sodort egy cserepet a háztetőről, mely az asztalra esve széttörte a lekvárosüveget. Felnéztek az égre. Egy óriás sárkány szállt el fölöttük, annak a szárnycsapásai okozták a szelet.

Na, vége lett az aranyéletnek! A sárkány tanyát vert a vidéken, és hatalmas pusztítást vitt végbe. Felperzselt az arany búzamezőket, a zöld veteményeseket, és egy királylányt követelt cserébe azért, hogy továbbálljon. Ám mivel a környéken csupa egyszerű ember lakott, nem akadt köztük egy királylány se, a sárkánynak végül be kellett érnie egy közönséges parasztlánnyal. S bizony, Apjukomnak volt egyedül lánya, a másik hat családban, akik erre felé éltek, csupa fiú született.

Volt nagy sírás-rívás, de hát mit tehettek volna? Életemet, a nagyobbik lányt fel kellett áldozni, különben mindenki éhen hal.

Életem rettentő dühös lett. Annyira megszerette Diabáz főztjét, hogy esze ágában se volt holmi bugris sárkánnyal elmenni, és a rézpikkelyeit fényesítgetni, fejét vakargatni egész nap. (Ugyanis az dajkamese, hogy a sárkányok felfalják a királylányokat, ők a rebarbarát és az ánizspálinkát kedvelik, utóbbitól tudnak olyan szép kék lángot fűjni.)

Diabáz viszont időközben Életemet szerette meg. Imádta elnézni, ahogy a lány a főztjétől napról napra jobban gömbölyödik. El is döntötte magában, hogy nem hagyja annyiban a dolgot, de egyelőre nem jutott eszébe semmi megoldás. Kint üldögélt a pajtában késő este, és elkeseredetten törte a fejét, miközben a többiek a házban zokogtak, amikor egyszer csak észrevette, hogy valami mocorog a sarokban. Először azt hitte, hogy egy kerti pele, és rémülten talpra ugrott, mivel a küklopszok rettegnek a peléktől, de aztán, amikor jobban megnézte, látta, hogy csak a régi sporttáskája az, ami mozog. Eszébe jutott, hogy egykor ebbe tette a villámköteget, amit Héphaisztosz műhelyéből emelt el, amikor világgá ment. Abban a pillanatban rájött, hogy mit is kell tennie. Hát nem erről szóltak a mesék, amiket régen Dolomit bácsitól hallott? Itt a hőstett, amire mindig vágyott. Holnap meg fog küzdeni a sárkánnyal. Az elhatározástól annyira megnyugodott, hogy a puha, illatos szénán hanyatt dőlve el is aludt néhány percen belül.

Másnap reggel aztán kikötözték Életemet egy sziklához, és ott hagyták egyedül. Diabáz elrejtőzött egy közeli galagonyabokorban.

Nemsokára megjelent a sárkány, leszállt a szikla mellett, és hatalmas szárnyát összecukva a lányhoz lépkedett.

– Nem akarok veled menni! – kiabálta Életem nagy mérgesen.

– Pedig fogsz – dörmögte a sárkány óvatosan, nehogy véletlenül lángot fűjjon rá, hiszen az előbb hörpintett fel egy hektó ánizspálinkát.

– Miért?! Miért, miért, miért?! – sikoltzott Életem, és a dühtől a gránátalmánál is vörösebb lett az arca.

– Hogyhogy miért? – csodálkozott a sárkány. – Hiszen ez a hagyomány. Minden sárkánynak szüksége van egy királylányra. Khmm... esetleg parasztlányra – igazította ki magát –, hogy rendben tartsa a barlangját, fénysesítse rézpikkelyét, vakargassa a fejét. Tudod, milyen idegesítő tud lenni az állandó viszketés? Már egy éve nem vakarta meg senki a fejem.

– Én jusz se fogom – jelentette ki Életem. Azután még saját maga számára is meglepő módon hozzátette:

– Diabázt szeretem, és hozzá akarok menni.

Azzal sírva fakadt, mert eszébe jutott Diabáz gyönyörű, nefelejcskék szeme, majd mindjárt utána híres csokoládétortája, amiből ő már soha többé nem ehet, ha a sárkány elviszi innen.

– Mind ezt mondjátok – tört ki az elkeseredés a sárkányból. – Hol Diabázhoz, hol a szomszéd fiúhoz... Hát énvelem mi a baj? Engem nem lehet szeretni?

Életem elhallgatott, mert egy kicsit megsajnálta a sárkányt. Azt nem vette észre, hogy az csak megjártassa magát. Igazából nem is szeretetre vágyott, csak egy házvezetőnőre, mert az utolsó királylány, akit elragadott, már eléggé megöregedett, és reumás is lett, úgyhogy a sárkánynak tavaly nyugdíjaznia kellett.

– Akkor se mehetek veled – suttogta a lány némi lelkifurdalástól gyötörve. – Keress valaki mást.

– Egy nagy nyavalyát keresek! – fortyant fel a sárkány. – Te jössz velem, és passz.

Azzal karmaival már nyúlt is a kötél felé, hogy szétszakítsa, és Életemet a hátára véve hazarepüljön.

Na, ezt már nem nézhette tétlenül Diabáz. Előlépett a bokor rejtekéből, és előkapta Zeusz ficergő-mocorgó villámain. Kihúzott egyet a kötegből, és rákiáltott a fenevadra:

– Ne merj hozzányúlni, te szörnyeteg, vagy megjáród!

A sárkány megfordult. Elég nehezen sikerült, mivel olyan hosszú volt fejtől a farkáig, mint egy kamion.

– Ki a szörnyeteg?! – bődült fel paprikásan, mert nem szerette, ha a fajtájára utaltak. Majd valamivel higgadtabban folytatta:

– Te vagy Diabáz, ha nem tévedek.

– És ha igen? – nyelvelt a fiú, aki villámokkal a kezében egész bátornak érezte magát.

– Na, most már elegendem van ebből a cirkusból! – vesztette el türelmét a sárkány, és a levegőbe emelkedett. – Akárki is vagy, most véged!

Diabáz ekkor elhajtotta az első villámot, ami levágta a sárkány egyik karmát. A sárkány meglepődött, mert úgy tudta, semmi se fogja rézkarmát, rézpikkelyét. Nem is bánta nagyon, mert ánizspálinkától teli hassal amúgy is neheze égett a pedikúr. Nehézkésen megfordult a levegőben, és a fiúra támadt.

Diabáz eldobta a második villámot. Ez beleállt a sárkány farkába, úgyhogy az felüvöltött fájdalmában, és kitért balra. De nem hagyhatta, hogy legyőzzék, hiszen még sosem vesztett párviadalt, ezért újra a fiú fölé siklott, és megpróbálta egy nagy lángcsóvával elégetni. Ám nem tudta, hogy a küklpszokat nem fogja a tűz – különben hogy is tudnák megenni a tüzes lávalevest –, úgyhogy Diabáz sértetlenül megúsza. Sikerült egy újabb villámmal eltalálnia a fenevadat, s ezúttal kilukasztotta a szárnyát.

Ahogy a sárkány meghallotta a lyukon átsűrítő szelet, már tényleg kezdett megijedni.

Kétségbeesett erővel újra meg újra a fiúra támadt, de az mindegyik támadást sikeresen hárította. A sárkány nemsokára úgy nézett ki a pikkelyei közé fűrődött villámokkal, mint egy rézszínű tűpárna.

Végül aztán, épp mielőtt Diabáz kifogyott volna a munícióból, feladta a küzdelmet. Lyukas szárnyal, féloldalasan bukdácsolva a levegőben, szégyenszemre haza kellett repülnie. Soha többé nem tért vissza arra a vidékre.

Diabáz meg egyszerűen szétszakította a kötelet, amivel Életemet a sziklához béklyózták, és megcsókolta a lányt. Aztán elmondták egymásnak az összes badarságot, amit a szerelmesek egymásnak mondani szoktak, majd kézen fogva hazamentek a kis, eperszínű házba.

Aranyom, Apjukom meg a lányok anyja annyira megörültek, hogy visszakapták Életemet, hogy cseppet se bántódtak a hatalmasra nőtt küklopszvőlegény miatt. Az elmúlt évek alatt amúgy is szívből megszerették a fiút.

Miután megtartották a kézfogót, Diabáz felvette a Villámhajigáló családnevet, és beiratkozott cukrász és szakács szakra a Pallasz Akadémiára, ahol a szigeten a tudományok mellett a mesterségeket is oktatják. Olyan híres séf lett belőle, hogy az istenek királya meghívta az Olümposzra főszakácsnak. Attól kezdve aztán Életem az istenek asztalánál fogyaszthatta férje főztjét, amit a világon mindennél jobban szeretett – persze csak a férje után.

Mondhatnám, hogy boldogan éltek, amíg meg nem haltak, de igazából nem is haltak meg, mert Zeusz egy év végi jutalmazásnál mindkettőjüket halhatatlanná tette. Hiszen ő a földkerekség legnagyobb munkaadója, akinek Diabáz örömmel dolgozik, amíg csak világ a világ.

Czilczer Olga

MEGHÍVÁS EGY KÁVÉRA

A tenyerén hordana én lennék
Gullivere álmainak alvósbabája
aranyat ujjamra venne bokámra
láncot hogy számolhassam az
együtt töltött élet évgyűrűit
lehetne lakásunk kölcsönünk
hét nyelven ki beszél rádiónk
és tengerünk mind ami nincs
Calcuttánk s persze Párizsunk
s ha majd a tömeg partra vet

már épp ideje mondtam ott az
ígéreték földjén egy kávé még
jöhetne beülhetnénk adta meg
magát ülünk be valahova

A MENETREND

Szorosan gombolódó ruhám
szövetében nem voltam-e messze
a 9,30-as vonattól érkeztél végig
futottad a kilométert akkor még
fiatalon lábujjaimtól nyakszirtemig
ez a nyak mondtad ez a váll hangod
a kanyarba a kanyar futásodba fulladt
együtt nyeltük a hőség fölvert porát
aztán már csak sétálva tetted meg
visszafelé már nem csak egy s más
engedtem hagyva szabadon kedvedre
jegyezkedni házasodni egy perc műve
legfeljebb egy óra volt még az este
8 körül induló utolsó járathoz
ha jól emlékszem az állomásig

A SZOBOR

Szabad (vagy leül) tessék a busz
hirtelen lódult ezt egyikünk se hitte
volna zuttyantam az ülésre a nő (vagy
férfi) csaknem teljes súlyával dőlt a
vállamra riadtan hátrált a szobor a téren
hogy nem tört részeire fejre karra mely
éppen lendült a mesébe illő távolság
nőttön-nőtt köztünk csak egy megállót
ment köszönt (vagy sem) leszállta után
még ott maradt kicsit az érintés nyoma
Este a mosdó fölött fogmosáskor mint
rendesen faggatni kezdett a tükör arca
találkoztam-e valakivel ki lehetett az
sosem láttam mostanában állíthatták

Szvoren Edina

KORÁN FEKÜDTEK AZNAP

A nagyobbik fiú már összekészítette a legszükségesebbeket, amikor csöngettek. Az ágy sarkába halmozott tárgyak között volt iránytű, nagyító és négynyelvű társalgási szótár. Hagyta, hogy kisöccse érjen elsőként az ajtóhoz: másszon a kicsinyített tonettszékre, nézzen a kukucskálóba. A kukucskáló fölfújta a rendőrök arcát, mint a dülledő békatokát. Az öcs nézte volna még őket, de vissza kellett ugrania a földre. Nem mondott semmit a bátyjának. Bátyja az előszobafalra akasztotta a gőzöléssel készült bükkfa széket, apjuk ajándékát. Anyjuk megjelent a folyosó végén, és a nappali ajtajába kapaszkodva kérdezte, ki az. A kisfiú hallgatott. Mikor a báty rászánta magát, hogy ajtót nyisson, az anya végignézett magán, a fanszörzettől mellig megnyílt meztelen, lepedőnyomatos sávon. Amíg kezével a kék pongyola frottíröve után tapogatózott, el kellett hogy engedje az ajtófélfát, s kissé megtántorodott. Elrendezgette a haját, aztán a pongyola minduntalan szétnyíló szárnyait öv híján kézzel fogta össze. Meleg, sajszagú tenyere lassú kifordításával hívogatta a kisfiút, de az inkább a kibelezett antik pianínóba bújt.

A rendőröknek be kellett jönniük egészen a nappali ajtajáig, ha nem akartak a lépcsőházból kiabálni rossz híreket. Egyikük civil ruhát hordott. Az ajtót erőltetni kellett, föltornyozva álltak mögötte tavalyi, tavaly előtti újságok. Sötét volt az ablaktalan előszobában. A civil ruhás rendőr jött elől, a cipők közt lábfejjel csinált helyet. Még az ebédlőasztal alatt is bakancsok, szandálok meg zoknik heverték. Az anya kénytelen volt hátrébb húzódni, hogy mindannyian elférjenek, s most a tejüveg ajtószárnyal takarta magát. A másik rendőr, az egyenruhás, a csillárra nézett, de a nő nemet intett. Kiégett, mondta rekedten, s nyelvvel körbenyalta a fogsor és az ajak közti rossz szagú árkot. A kisfiú sebhelyes lábszára kilógott a pianínóból, a báty a rendőrök háta mögött, mellkasán összefont karral támasztotta a falat. A kisfiú pengetni kezdte a pedálból kiinduló vashuzalt.

A civil ruhás jelentette be, hogy a holttestet megtalálták. Azzal kezdte, hogy részvétem, s csak később mondta, hogy miért. Tapintatosan és mindvégig feltételes módban az egyenruhás beszélte el a részleteket a remíz fölötti dombról meg az apánál talált tárgyakról. A dombon tövisbokrok nőttek. A kisebbik fiú felhagyott a vashuzal penge-tésével, a báty leeresztette a kezét. Az anya ajtóba kapaszkodó hosszú, barna ujjai meg-rándultak, a körömágy rózsaszín húsa fölizzott. Valamelyikük az orrán vett levegőt. A tapasztaltabb, civil ruhás rendőrnek volt bátorsága a félmeztelen nőhöz lépni, puhán az ajtószárny mögül kilátszó vállra tenni a kezét, s megérinteni a kék frottír arasznyi hasadását. A nő hátrált, és lazán összezárt ujjjaival végigsimította sötétbarna szemöldökét. Az ujjbegyére került hideg izzadmányt nem tudott mozdulattal a pongyolába törölte.

A rendőrök ismertették, mi a teendő, és a nő előbújt az ajtó mögül. Akkor átöltözöm, mondta. Az idősebbik fiú rezzenéstelen tekintettel követte anyja bizonytalan lép-teit. A kisfiú a pianínó húrládájából nézte anyja ki-kivillanó rozsdabarna szemérem-dombját. Nincs két hete, hogy bátyjával a Tündérszikláról néztek le a Zugliget halmá-ra. A rendőrök látták, hogy a pongyola kifordult zsebe beleakad a hálószoba ajtókeretéből kiálló szögbe, s a nő a térdére esik. A kisfiú kinézett a pianínóból, a rendőrök

lesütötték szemüket. Úgy illett, hogy a báty a hálószobába siessen, s a hóna alá nyúlva, derekát átkarolva húzza föl anyját az apja eltűnése óta vetetlen ágyra. A hálószobáját sarokkal berúgta, de az üvegajtón át látni lehetett a lassan mozgó, hirtelen rebbenő árnyakat. A fiú ruhákat keresett, felöltöztette anyját. Pofon csattant.

A kisfiú a rendőrök lábszárát nézte, meg a pedált nyomogatta. Megkérdezte, mire való az agnoszkálás. A civil ruhás volt, aki leguggolt, hogy válaszoljon, s a farmerben szétlapuló óriási comb trágárabb látvány volt bármely nemi szervnél. A kisfiú kénytelen volt a húrláda pókhálós sarkába lapulni, ha nem akarta, hogy a rendőr simogatása elérje. A fiúnak zöld, élettelen tekintete volt, mint egy hullőnek. Nyílt a hálószobajtó.

A báty maga elé engedte az anyát. A félhomályban nem látszott, ki pofozott meg kit. A nőn most nemcsak szövetszoknya és blúz volt, hanem karkötő meg fekete nejlonharisnya. A pofontól, bárki kapta is, kissé kijózanodott, és sem a cipőtengerben, sem a kisfia pianínóból kilógó lábában nem botlott meg. Azt hitte, képes lesz állva belebújni a lábbal talpra fordított szandálba, ha közben az egyik rendőr előzékenyen felé nyújtott karjába fogódzkodik. Az idősebbik fiú leemelte a fogasról a kicsinyített tonetszéket, és az anya feneke alá rakta. Az anya ráhuppant, és hagyta, hogy a fia húzza rá a jobb lábára való bordó cipőt meg a szintén jobb lábára való barnát. Amikor a fiú túl szorosra húzta a szandál pántját, az anya felszisszent, és megdörzsölte a bokáját.

A báty egyelőre nem engedte, hogy az anyja fölálljon. Alpári volt a mozdulat, ahogy visszanyomta a székre. Hozta a műbőr retikült, és ellenőrizte, hogy benne van-e az igazolvány meg a pénztárca. Kivett a táskából egy levél gyógyszert, és két szemet az anyja nyirkos tenyerébe nyomott. Vízet is hozott. Amíg az anyja ivott, s kétszer félrenyelt, a rendőrök indultak, hívták a liftet.

A nő önállóan tápázkodott föl az alacsony székről, pillantása a kisfiát kereste. Itt a lift, emlékeztették a rendőrök. A nő a nagyobbik fiúra nézett, aki a szobája küszöbén állt, farzsebre tett kézzel. A lépcsőházból beeső fény sárga porszönyeget terített a bejárati ajtótól a nappaliig, s a nő pihés arcán most már meglátszottak az ujjnyomok. Ugye mégsem utazol, kérdezte hiába. A szemét lilás félkörben duzzadt, puha hús kerítette. Nem teheted ezt velünk. A szemöldökét alkotó szőrszálak fegyelmezetten elvékonyodva követték a szemöldökcsont ívét. Az egyenruhás rendőr a nő lábszárát nézegette, a fekete harisnyát, amin két sávban is fölfutott a szem, az egyik ágon térdhajlatig, a másikon szoknyaszegélyig. Aztán az anyja újra körbenyalta a fogsor és az ajak közti árkot, behúzta maga után az ajtót, és felemás cipőjében sántikálva távozott.

A fiatalabb fivér lélekszakadva sietett a kukucskálóhoz, de már nem talált senkit a lift előtt, csak a düllődő levelű fikuszt. Csalódottan a bátyja szobájába kullogott, és leült a mindig mindenhova magával cipelt tonetszékre. Hátradőlni nem mert, mivel az apa, akinek az arcát összeszabdalták a remíz fölötti domb csipkebokrai, elfelejtett merevítőt szerelni az ülőfelület és a gőzöléssel meghajlított támlaív közé. A báty nem zavarta el az öccsét. Jegyzetömbbel és napelemes számológéppel egészítette ki az ágy sarkába készített kupacot. Megkereste az útlevelét, amit anyja elől a fehérműs fiókba rejtett, s a kék frottírpongyola kezébe akadó övét, amire pár évvel ezelőtt apjának mégsem sikerült magát fölakasztania, rémülten tömködté vissza az alsónadrágok közé. Öccse elkérte az útlevelét. Odaadta neki, hadd lapozgassa. Ahogy sötétedett, kezdett barnára színeződni az öccse pupillája. Az idősebbik fiú katonai vászonból varrott hátizsákot vett elő ágya alól, és beledobálta a ruháit. A társalgási szótárat, az iránytűt, a nagyítót, egy színes útikönyvet. A számológépet, a jegyzetömböt és egy csomag ko-

tont dél-amerikai kurvákhoz. Már csak a tizenhat funkciós svájci bicska hiányzott, de azt az apja vitte magával, hogy legyen mivel fölbontani élete utolsó üveg borát.

A báty megfürdött, átöltözött. Meglocsolta a virágokat, elzavarta immár barna szemű öccsét fogat mosni. Nem várjuk meg anyát, kérdezte az öcs. Mondta a báty, hogy nem, és a fiú szájüregébe fújt allergia elleni szerrel. Fölkapcsolta öccsének az akvárium neonlámpáját, ágya mellé készítette a kicsinyített tonettszéket, apjuk ajándékát. Ellenőrizte az indulás pontos idejét, a pályaudvart, még egyszer utoljára a vágány számát. Ágyba bújt. Éppen az ébresztőórát állította be, mikor az öccse benyitott. Az ágya szélére ült, s kérlelte, hadd aludjon vele. A báty nem mondhatott nemet, de kikötötte, hogy ma nem lesz behugyozás. Óvatosan magához ölelte az öccse testét. Éppen elfért a mellkas és térd közti öbölben. Megpróbálta maga elé képzelni a remíz feletti dombot, ahova mások anyák napi orgonát járnak lopni, amikor öccse alig hallhatóan azt kérdezte: apa miért nem kíváncsi rá, hogyan gyászoljuk őt?

Bíró Zsófia

RÉSZLETEK A FLUIDUMOK ÉS A GONDOLATOK TITKOS ÉLETÉBŐL

„Célunk, hogy az emberek mosolyogjanak álmukban!”

És akkor a fluidumok összefogtak a gazdáikat kereső, kószáló gondolatokkal. De mivel az emberek nappal nagyon elfoglaltak voltak, és mindenféle hülyeséggel volt tele a fejük, csak éjszaka tudtak dolgozni, amikor az emberek tehetetlenek voltak. Meg aztán ébren az emberek el se hitték volna, hogy ilyesmik jutnak az eszükbe. Hogy is hitték volna, hiszen egyik részük soha nem is olvasott Cortázar, a másik részük meg már régen meg is feledkezett róla. (Azoknak, akik éppen mostanában olvassák, álmában szaladgálnak a párnáján a gondolatok, és örömkönnel azt kiabálják: „Julio Cortázar bácsi! Julio Cortázar bácsi!”) A gondolatok egyébként nem nagyon szeretik, ha gondolatnak hívják őket, túlságosan intellektuálisnak és fellengzősnek érzik ezt az elnevezést. Szerintük az ő nevük egy kékesfehér szó... én nem tudom, mi az. Amikor a gondolatokat – jobb híján – gondolatnak nevez valaki, a gondolatok kényszeredetten mosolyognak, és húzzák a szájukat. De azért nem nagyon izgatják magukat. Szóval éjjel dolgoznak. És olyasmiket álmodtatnak az emberrel! Aztán meg nem engedik, hogy hirtelen ébredjenek föl az emberek. Amikor már nem alszanak, de még nincsenek is egészen ébren, olyankor rádobnak még egy lapáttal. Ilyenkor olyasmik jutnak az emberek eszébe, hogy kénytelenek gyorsan lezuhanyozni és meginni egy jó kávét, hogy elfelejtsék őket. Amikor úgy tűnik, hogy az egyik gondolat végre megfészkelődhet valakinek a fejében, de aztán az a valaki mégiscsak elfeledkezik róla, a hoppon maradt gondolat egészen kifehéredik, már nincs benne semmi kékes, és szótlánul szipog a fűben. A fluidumoknak meg elszorul a tor-

ka, és nem is értik, mért tesznek meg mindent, hogy fölvidítsák a kis nyomorultakat, amikor annyi, de annyi van belőlük. Még az sem vigasztalja őket, ha a célszemélyüknek egyszer csak eszébe jut, hogy elfelejtett valamit, hogy hajnalban eszébe jutott valami, ami pedig nagyon, de nagyon hihetetlen ötletnek tűnt akkor, amikor még emlékezett rá.

A fluidumok sokkal magasabbak a gondolatoknál, és elegánsabbak is. Van bennük valami nagyvilági, amit a gondolatok mindig is irigyeltek. A fluidumok viszont – persze csak titokban – a gondolatokat irigylik, mert azok néha kócosak, maszatos a szájuk, és van, hogy egész nap pizsamában maradnak, de a legcsodálatosabb az, hogy egyáltalán nem zavartatják magukat emiatt. Ennél jobban már csak azt irigylik tőlük, hogy nekik mindig ott vannak ők, a fluidumok, hogy megvigasztalják őket, nekik viszont nincs senkijük, hiszen a gondolatokra eszükbe sem jut számítani. Ezért aztán a fluidumok inkább soha nem keserednek el. Igazából ugyanazt csinálják, mint a gondolatok, csak egy kicsit bonyolultabban: ők két embernek egyszerre juttatják eszébe ugyanazt a gondolatot, azt, hogy milyen jó ötlet ez a másik ember itt szemben. És bár a gondolatok soha nem szüntenek meg csodálni a fluidumokat – ők viszont irigyelni a gondolatokat –, lássuk be, ez azért egyszerűbb feladat, mint a gondolatoké, hiszen az emberekben sokkal inkább megvan a hajlam arra, hogy fontossá váljanak egymás számára, mint arra, hogy gondolkodjanak.

A fluidumok és a gondolatok abban lelik legnagyobb szórakozásukat, hogy meg nem írt kéziratokat olvasgatnak. Ezek a kéziratok senkinek sem jutottak eszébe, vagy igen, de aztán elfeledkeztek róluk, vagy egyszerűen csak nem volt rá idő, hogy megírják őket. Nagyon izgalmas kéziratok ezek, nem egy Nobel-díj-esélyes van köztük. Ide-oda bóklásznak, és arra várnak, hogy valaki helyet csináljon magában nekik. Vannak közöttük persze ügyetlenek is, akik csak bambulnak, és soha nem a megfelelő embert találják meg, ha egyáltalán találnak valakit. Ezek fölött eljár az idő anélkül, hogy megszülettek volna, mert mihez kezdhet egy középkori legenda a posztmodern korában, amikor senki nem gondol rá. Csuda érdekes kéziratok ezek. Volt például egy, amely szerint Romulust és Remust nem farkas nevelte föl, hanem egy nyuszt. Ennek a gondolatával ugyan kacérokodott Vergilius, de végül hamarabb megmérgezték, mielőtt komolyan fontolóra vehette volna. 1293-ban meg egy pozsonyi bencés szerzetesnek eszébe jutott egy történet egy nyomorgó, istennel viaskodó szláv fiataleberről, aki embert öl és rabol (vagy embert rabol? ez egyelőre nem volt világos számára), míg végül mélyen hívő szláv kedvese (aki olyan mesterséget űzött, amilyenről a szerzetes már halott ugyan, csak nem akarta elhinni) önfeláldozó szerelme dacára egy távoli és hideg, szláv faluban, ahová a körülmények és fegyveres emberek kényszerítették, egy szerencsejátékkal foglalkozó lupanart nyit (egy kaszinót! – ötlött az eszébe ez az új, ismeretlen szó, amiről nem tudta, micsoda, mégis kedvtelve mondogatta magában). Érezte ugyan, hogy a története több helyen tisztázásra szorul, ám annyira megrettent attól, hogy hősei a görögkeleti egyház hívei voltak (hogy is juthatott ilyesmi az eszébe!), hogy sietve áttért a karthauziakhoz, csak hogy soha ne is tudjon erről beszélni. Voltaire-nek pedig a halálos ágyán egy, a *Micimackó*hoz megszólalásig hasonló történet jutott az eszébe. Akkor hívatott papot és gyónt meg, sok év után először. A gondolatok ilyenkor egészen átlátszóvá válnak, még a fluidumok is kipirulnak egy kicsit, és olyan izgatottak lesznek a nem létező kéziratok olvasása közben, mintha bármi is fűgENE azoktól.

Azért a gondolatok nem mindig olyan aranyosak. Olyanokat is csinálnak, hogy néha megsajnálják a szegény embert, és adnak neki egy gondolatot ajándékba. A szegény ember ilyenkor nagyon megörül, és elkezdi úgy érezni, hogy talán mégis. Pedig nem. Soha többé nem jut eszébe semmi, csak akkor egyszer, amikor a gondolatoknak megessett rajta a szívük. Ráadásul utána mindig megbánják.

Persze olyan is van, hogy amikor az emberek szembetalálkoznak egy nagyszerű, ám már megvalósult ötlettel, ami nagyon, de nagyon tetszik nekik, ezen felbuzdulva elhatározzák, hogy ők is csinálnak egyet. De nekik nincs. Nagy igyekezetükben nem veszik észre, hogy azt akarják megcsinálni, amit az előbb láttak. De hát az már megvan! „Apám, ilyen nincs!” – mondják ilyenkor a gondolatok, és két kézzel fogják a kis fejüket.

Néha meg – elég sűrűn – azt játsszák, hogy eszébe jutnak valakinek. Mondjuk, ez a valaki nemhogy nem felejt el, ami eszébe jutott, hanem nagyon örül neki és megbecsüli. Saját maga és embertársai javára kamatoztatja az ötletet. Ennek a gondolatok is örülnek. Adnak neki még egyet. Aztán még egyet. Adnak neki sokat. Aztán egyszer csak leállnak az adakozással. Néha csak két-három napra tűnnek el, aztán újra előbújnak. Ijesztgetnek. Ilyenkor szegény ember arra gondol, hogy biztosan elfáradt, és elmegy a tengerpartra nyaralni. Egész nap fekszik a parton, napozik, úszik, finomakat eszik, nagyszerűen alszik, pontosan úgy, mint Assunta nővérem. Úgy érzi, megérdemelt pihenését tölti. Néha jólesően arra gondol, hogy hazatérve milyen nagyszerű lesz folytatni a sikerszeriát. És egy pillanatig sem jut eszébe, hogy semmi nem jut az eszébe! Mintha bizony a gondolatok tudnának nyaralni! Ó, nem, nem nyaralnak azok, hanem megfontoltan és sumák módon szándékosan elkerülik az embert. Hadd tudja meg az a nyomorult, amikor hiába várja őket, hol lakik az atyáúristen! Van, akivel csak rövid időre, néhány napig incselkednek, de van olyan is, akit hosszú hónapokra, esetleg évekre is magára hagynak. Sőt, a legszerencsétlenebbekhez soha többé nem mennek el a nagy dobás után. Ezek végtelenül nyomorultul érzik magukat, amíg a gondolatok biztos távoból, kajánkodva figyelik gyötrődésüket. Sokan közülük a délutáni talkshow-k rabjaiként végzik, melyek soha többé nem engedik ki őket a karmaikból, mások ateisták lesznek. Vannak, akiket fondorlatos egyházak és origamiszakkörök láncolnak magukhoz, cserébe a gondolkodás illúzióját adják. A fluidumok ilyenkor szótlannul tördelik azt a szép kezüket, és még azt az elégtételt is megszerzik a gondolatoknak, hogy ilyenkor egyáltalán nem elegánsak. Van aztán olyan is, hogy valakinek 74 évesen támad az az ötlete, hogy megírjon egy regényt, amit már mindenki várt, de mire megjelenik és világsiker lesz, addigra meghal, és egyetlen író-olvasó találkozára sem tud elmenni.

Néha azonban csak arról volt szó, az emberek annyira félnek attól, hogy többé semmi nem jut eszükbe, hogy teljesen megtölti őket a félelem, a lábujjuktól a fülük hegyéig, még a hajszálaikba és beférkőzik. Úgyhogy a gondolatoknak már egy szikrányi hely sem marad. Jönnek ők, próbálkoznak, de hát sehová nem férnek bele az emberbe. Úgyhogy mehetnek haza. Mennek is, és közben szitkozódnak: „– Ekkora marhát! Az rendben van, hogy magában nem bízik, na de bennünk?”

Persze azok is csak rövid ideig – nagyjából másnap reggelig – érzik jól magukat, akiket rendszeresen látogatnak a gondolatok, mert ők meg attól rettegnek, hogy az rendben van, hogy most jönnek, de mi lesz akkor, ha egyszer majd nem? És hát a gondolatok olyanok, mint a macskák, meg mint Assunta nővérem, nem lehet nekik parancsolni, de még kérlelni sem lehet őket. Az ember könyörgésére meg egyenesen köpnek. Viszont képesek a legváratlanabb pillanatban fölbukkanni egy csokor jácinttal a kezükben. Vagy gyöngyvirággal. Olyankor az ember azt sem tudja, hova legyen örö-

mében, és meghatódik önmagától. Na, olyankor kapnak vérszemet a gondolatok, és bezűntetik a látogatásokat, vagy éktelen nagy marhaságokat juttatnak az ember eszébe, röhögni viszont már nem hajlandók rajta, mert ahhoz már nem veszik a fáradságot, tisztára, mint Assunta nővérem!

Aztán úgy van az a gondolatokkal, hogy nagyon családcentrikusak meg vendégszeretők, szóval általában nagyon barátságosak. Ezért aztán amikor egy gondolat megfészkelődik valakiben, és úgy érzi, hogy nem fogják elfelejteni, és neki nem kell a fűben szipákolnia nyirkos, sötét hajnalokon, amilyenek csak Ózdon vannak, szóval akkor az a gondolat azonnal telefonál a barátainak és a rokonainak, hogy jöhetnek. És azok jönnek. Szegény ember meg csak örül, hogy neki milyen nagyszerű gondolatai vannak, az meg nem jut eszébe – hogy is jutna! –, hogy valamelyik hamiskártyásnak már eszébe jutott, hogy mi lenne, ha megviccelnék őt. Aztán akkor a többiek meg vagy benne vannak a buliban, vagy nem. Mint Assunta nővérem.

A gondolatok azt szeretik a legjobban, amikor ők vezetik a tollat. Ha a gazda nem tud és nem akar semmit, csak hagyja magát. Nagyon szeretnek a szép, fehér papíron szaladgálni, és nyomot hagyni maguk után. Aztán megállnak, hátranéznek, és nevetnek. Hogy örömiükben-e vagy valami egészen más miatt, azt nem lehet tudni. De hát náluk soha nem lehet tudni, néha csak úgy elrohannak, hirtelen csapot-papot otthagynak, hogy játszanak egyet a Dávid király hárfáján. A fluidumok soha nem játszanak rajta, nem mernek. Pedig nagyon szeretnék. De hát Dávid király, az Dávid király. Pedig nagyon szépen tudnának játszani rajta. Tulajdonképpen mindegy is, hogy játszanak-e rajta vagy sem. Ők persze ezt nem tudják, úgyhogy folyton csak vágyakoznak, titokban. De mivel Dávid király hárfájáról van szó, még a vágyakozás is boldoggá teszi őket. Ők meg azok is, és titokban és szemérmesen vágyakoznak tovább. Egészen addig, amíg már olyan sok ideje vágyakoznak, hogy már ők maguk sem tudják megmondani, vajon megtörtént-e már, amire annyira vágnak, vagy még vár rájuk. Így aztán boldogan vágyakoznak valami után, amiről azt hiszik, lehet, hogy már megtörtént.

A gondolatok erőszakosan és meghatóan vágyakoznak, mint az egészen kicsi gyerekek. Eppen ezért, amikor nem teljesül a vágyuk, olyanok lesznek, mint a gyereksírás a zsúfolt buszon: kétségbeesettek és végzetlenül (meg egy kicsit idegesítő). Nem maguk miatt, hanem mert elképzelhetetlenek és végzetesnek tartják, ha egy gondolat nem születhet meg. A gondolatok néhány percnyire élnek a világvégétől.

A fluidumok bezzeg soha nem idegeskednek. Olyan nyugodtak és magabiztosak, mint egy angol pázsit. Mivel az ő feladatuk a sorsszerű beteljesedés, nem is vágyakoznak soha semmi után, hiszen amire vágnak, úgyis beteljesül. Elég hamar rájöttek, hogy nekik semmi közük a vágyakozáshoz, ők elég, ha várakoznak. Kivéve azt az egy dolgot, de azt mondtam már, és arra különben is csak titokban.

Aztán olyan is van, hogy azért nem jut eszébe valakinek semmilyen épkézláb ötlet, mert túl sok gondolat verseng érte, és kénytelenek öltre menni az elsőbbségért. Vértó orrok, lehorzsolt térdek, véraláfutások – a gondolatok se mások, mint mi.

Miközben a gondolatok azon vitatkoztak, hogy a bárányfelhők használt papír zsebkendő alakúak-e vagy a használt papír zsebkendők bárányfelhő alakúak, addig a fluidumok elégedetlenkedtek. Nem értették, hogy mért baltázzák el az emberek folyton a munkájukat. Mert ahogy megtörténik a találkozás, fölismerés, bizonyosság stb., az em-

berek abban a pillanatban olyasmiket kezdenek föltételezni a másikról, amikhez annak semmi köze, de még csak nem is olvasott róluk. És fordítva. Örömmükben, hogy találtak valakit, nemcsak sokival, virággal és apró kincsekkel halmozzák el egymást, hanem feltételezett erényekkel is. Aztán amikor ősszel fölmege a rózsza ára, és elfogynak a kincsek, azzal ajándékozzák meg a másikat, hogy gyönyörködni kívánnak az erényeiben. Amikkel szerintük bírnia kéne! Hát, folyton beállt a frusztráció. Annyiszor, de annyszor, hogy a végén még a fölismerésről meg a bizonyosságról meg a sors kezéről is elfeledkeznek. A fluidumok meg kezdhetik előlről az egészet, de most már sokkal nehezebb dolguk van, mert az emberek elkezdenek ódzkodni egymástól, és inkább beülnek egy moziba, hogy a biztonságos homályból és távolságból figyeljék más, bátor emberek rettenthetetlen simogatásait.

Ez nagyon nem tetszett a fluidumoknak, és jobb híján – bár igazából ők sem hitték komolyan, hogy ekkora hülyeség eszükbe juthatna, szóval tényleg csak azért, mert mást nem találtak – a gondolatokat gyanúsították a szabotázzsal. A gondolatok persze azonnal kikérték maguknak, hogy ilyen elmebeteg ötletet tulajdonítanak nekik. De akkor kinek? Ez lesz abból, ha az emberek veszik maguknak a bátorságot az önálló gondolkodáshoz! Azt hiszik, pedig dehogy! Ahelyett, hogy énekelgetnének vagy főznének valami finomat!

Az az érthetetlen, hogy csupa szép és kellemes tulajdonsággal ékesítik föl a másikat, csúnyákkal és otrombákkal soha, mégsem tudják őket eltalálni. A végén már – ha mégiscsak hajlanak nagy nehezen apróbb fölismerésfélre – csak szép kavicsokat, jazz-standard-cd-eket és nyakkendőket ajándékoznak egymásnak, erényeket többé nem. És amikor kiderül, hogy annak a másiknak ennek ellenére mégiscsak akadnának ilyenjei, nem hiszik el! Az erények meg eleinte kimosakodnak, fölveszik az ünneplőruhájukat, választékot fésülnek a hajukba, és amikor látják, hogy nem hiszik el őket, nem hiszik el, és legközelebb újra próbálkoznak, de akkor már virágot is vesznek. Mégsem. Szegénykék nem tudnak annyszor próbálkozni, hogy elhiggyék őket. Úgyhogy a pszichoanalitikusok tele vannak szorongó, neurotikus erényekkel. Akikkel ráadásul nem tudnak mit kezdeni, mert akárhogy analizálják őket, teljesen rendben vannak, nincs semmi bajuk. Hiába mesélnék a gyerekkorukról, nincsenek elfojtásaik, tökéletes összhangban élnek a felettes énükkel, néha még bridzselni is összejárnak vele. Semmi. Olyan tökéletesen harmonikus személyiségek, hogy az orvosok tehetetlenségükben elfogultsággal vádolják a felettes ént.

A fluidumokon meg a gondolatokon kívül vannak még valakik, de az ő nevüket senki sem tudja, még a fluidumok meg a gondolatok sem. Nem tudni, honnan jöttek, de egyszer csak itt voltak, és az emberek mindenféle addig ismeretlen dolgot kezdtek el érezni. Elkezdtek bizalmatlankodni, sőt mindenfélét feltételezni a másikról. És ezek nem voltak kellemes dolgok. A fluidumok és a gondolatok ilyenkor nem tudtak mit tenni, mert az embereket úgy megtöltötték ezek a névtelen ismeretlenek, hogy nekik már egy szemernyi hely sem maradt. Úgyhogy csak tanácstalanul pislogtak egymásra. És vártak. Vártak. Nagyon türelmesek tudtak lenni. Mert azok a másikak ugyan elég stramvak és rafináltak voltak, de fegyelmezetlenek és nagymellényűek is. Úgyhogy amint nem figyeltek oda egy kicsit, mert a zsebtükrükben nézegették magukat, a fluidumok meg a gondolatok azonnal munkához láttak. Néhány ember kapiskálta, hogy valami nincs rendjén, ezért ősi tradíciókon alapuló légzőgyakorlatokat kezdtek alkalmazni mentális szabadságuk védelme érdekében. „A semminél ez is több” – mondták a flui-

dumok, és igazuk volt, mert azok a névtelenek a térdüket csapkodták, és fulladoztak a röhögéstől, látva ezeket a légzőgyakorlatokat, és ilyenkor aránylag hatástalanok voltak. Akárcsak futás esetén – nem állhatták a zötykölődést. „Ha csak ez kell, szaladgáljanak és szuszogjanak” – mondták egymásnak a fluidumok és a gondolatok.

Na de mi legyen azokkal az emberekkel, akik szintén nem szerették a zötykölődést, szánalmasnak tartották a légzőgyakorlatokat, és azt mondták: „Na, ember engem így ne lásson!” Ezek elkezdtek felejteni. Elfelejtették például, hogy milyen illata volt a tópart mellett a pokrócnak, amin nyaranta meggyet ettek. Elfelejtették, mi volt az ovisban a jelük, és mindent megtettek azért, hogy elfeledkezzenek arról, mik akartak lenni akkoriban felnőttkorukban. Egyhavi fizetésükért vásároltak kutyát, mert elfelejtették, hogy megfogadták, majd befogadnak egy kóbor kutyát, vagy kihoznak egyet a sintértelepről. Elfeledkeztek arról, aki éjszakánként mellettük aludt az ágyban. Néhány barátjukról is elfeledkeztek, vagy legalábbis úgy tettek, amikor nem ismerték meg őket az utcán. Nem baj, mert a barátjuk is éppen így csinált. Elfeledkeztek bizonyos ételekről, ezért örökké éhesek voltak és elégedetlenek azzal, amit a hűtőben találtak, úgyhogy folyton ételeket vásároltak és ettek. Megfeledkeztek azokról a dolgokról, amelyeket régen az íróasztaluk fiókjába rejtettek, mert sajnálták őket kidobni. Ez mondjuk normális, de most már nem sajnálták volna őket, és gondolkodás nélkül dobták volna a szemébe. Már nem énekelgettek. A gyerekeikkel pont úgy bántak, ahogy velük a szüleik, és ahogy megfogadták, hogy soha nem teszik majd a gyerekeikkel, mert velük is azt csinálták a szüleik. Elkezdtek félni a kutyáktól és a tengertől, de még a mély víztől is az uszodában. Semmi ötletük nem volt, úgyhogy ajándékboltokban vásároltak ajándékot egymásnak. Még maguknak is. Nem hordtak könyvet a táskájukban, ha vettek is, csak olyat, amiben sok nagy színes kép volt, és ha véletlenül olyat kaptak valakitől, amiben nem volt, bele sem olvastak. Mindegy, a másikba se. Halott állatok bőrbe-szőrébe öltözködtek, mert azt hitték, így kívánatosabbak. Egyszóval úgy érezték, minden okuk megvan arra, hogy elégedettek legyenek. Egyedül az aggasztotta őket egy kicsit, hogy folyton híznak. Egyre nehezebbek lettek. Szép és egzotikus helyekre jártak nyaralni, amelyekből semmit nem láttak, mert folyton fényképezőgép volt a szemük előtt, és folyton arra gondoltak, hogy le kéne már fogyniuk. Emiatt aztán nem is érezték jól magukat, akárhová utaztak is pihenni, de azt gondolták, nem baj, majd jövő nyáron, amikor majd jól lefogyok!

Reggelenként fáradtabbak voltak, mint amikor lefeküdtek. Vitaminhiány! A stressz! – mondogatták, és színes pirulákat szedtek, hogy megnyugodjanak. Idegesítették őket a gyerekek (főleg a sajátjaik), a kamaszokat egyszerűen hülyének és gusztustalannak tartották (főleg a sajátjaikat). Már nem féltek éjszaka, és nem álmodtak, hanem azon idegeskedtek, hogy nem tudnak aludni.

Voltak, akik nem várták a gondolatokat, leszoktak róluk. Úgy tartották, hogy lehet nélkülük élni, és meg is találták a módját. Amikor ne adj' isten valami mégis eszükbe jutott, egy pillanat alatt legalább nyolc érvel tudták megindokolni, miért lenne fölösleges megvalósítani, de még csak foglalkozni is vele. Inkább ittak még egy sört, és a biztonság kedvéért bekapcsolták a tévét.

Nagy volt a zavar aznap a fluidumok szemében. Aznap, amikor észrevették, hogy az emberek már nem vágynak olyan nagyon egymásra, valami egészen másra vágynak. Eleinte nem értették a dolgot, és izgatottan kapkodták azt a szép, arisztokratikus fe-

jüket. A gondolatok magyarázták el nekik, akik, ugye, sok mindent megengedhetnek maguknak. De rögtön ki is jelentették, hogy semmi közük a dologhoz, nekik ilyesmi soha nem jutna eszükbe, és egy vékony késpenge lett a szájuk. „Akkor most mi lesz?” – de egyikük se merte megkérdezni, és nagyon megijedtek, mert látták, hogy a fluidumok is nagyon megijedtek, és ettől haragosak lettek.

Az emberek egészen más dolgokat akartak inkább, mint egy másik ember. Olyasmiket, amik előtt a fluidumok tanácstalanul tárták szét a karjukat. A fluidumok soha nem csináltak olyan vicceket, mint a gondolatok, hogy direkt nem jöttek, amikor pedig jöhettek volna, amikor látták, hogy munka van, mentek. De most elbizonytalanodtak. Archaikus arcélük egyszerre nem volt többé archaikus, csak gyámoltalan. Elkezdtek hibázni. Ott próbálkoztak, ahol nem kellett volna, ott meg nem, ahol igen. Hirtelen olyanok lettek, mint az öregemberek, akik még hátrapomádézzák a hajukat, de már bottal is csak ritkán bátorzkodnak el a sarki cukrászdáig, és már észre sem vesznek egy újabb májfoltot a kézfejükön. A gondolatok pedig dühükben borzalmas ötletekkel lepték meg az embereket. Így születtek meg az első szuszogó kispárnák, és az emberek még kevésbé vágytak egymás társaságára. A fluidumok ugyan ettől még csüggedtebbek és konfúzabbak lettek, a gondolatok viszont egyre dühödtebben zúdították egyetlen fegyverük bosszúját az emberekre. Egy élelmes vállalkozó telefon-mesemondó szolgálatot nyitott! A fluidumoknak elkezdett remegni a kezük. Aztán a fejük is. A gondolatok most már nélkülöztek minden megfontoltságot. Az emberek égve hagyták a lámpákat a lakásban, hogy ne sötétre kelljen hazamenniük. Ezen a napon a fluidumok kiültek a parkba egy-egy korsó sörrel, és sakkoztak. A gondolatok értettek ebből, nem kérdezősködtek, hanem kiültek ők is a parkba sörözni. És akkor föltalálták a guminőt!

Sajó László

HOL OTT

hol éltem ott
 temetetlen hevernek a flakonok
 ételhordók hoznak főzelékszagot
 hol éltem ott
 flakonokat a szél a temetőig rugdosott
 rozsdás permetből iszik a halott
 hol éltem ott
 poshadt víztől püffednek a flakonok
 leporolja magát és sört bont a halott
 vízbefúlt leülepszik feljön a mocsok
 csillagrozda eszi a bádogot
 hol éltem ott
 szemembe gödröt hord a homok
 koporsón ébresztőt rögmorze kopog